

Agnieszka Molga

Internet jako narzędzie komunikacji w opinii respondentów

Dydaktyka Informatyki 11, 36-44

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Agnieszka MOLGA

*Dr, Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny w Radomiu, Wydział Informatyki i Matematyki,
Katedra Informatyki, ul. Malczewskiego 29, 26-600 Radom; agnieszka19216@wp.pl*

INTERNET JAKO NARZĘDZIE KOMUNIKACJI W OPINII RESPONDENTÓW

THE INTERNET AS A COMMUNICATION TOOL IN THE OPINION OF RESPONDENTS

Słowa kluczowe: Internet, komunikacja, usługi Internetu, portale internetowe, informatyka.
Keywords: Internet, Communication, Favor of Internet, Internet portal, Computer scientist.

Streszczenie

Internet jako powszechnie dostępna sieć o zasięgu ogólnoswiatowym może stanowić i stanowi nieprzebrane źródło informacji, wiedzy, rozrywki, jak również znaczące narzędzie komunikacji międzyludzkiej. Większość cech Internetu (multimedialność, ogólnoswiatowość, interaktywność, zasięg, dostępność), stanowią o jego istotnym wpływie na kontakty społeczne. W artykule podjęto próbę przedstawienia miejsca i roli Internetu w komunikacji społecznej.

Summary

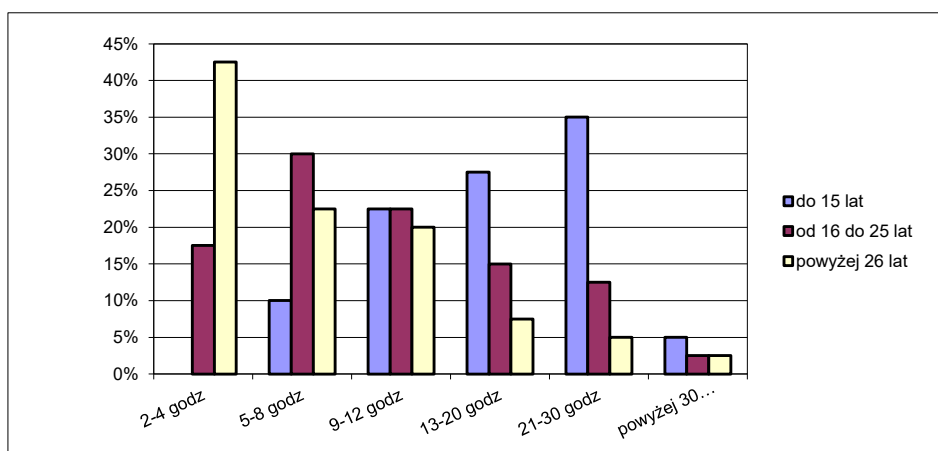
Internet as a network available all over the world can be infinite source of information, knowledge, entertainment, as well as it signify means of communication interpersonal. Most of Internet features take (multimedia, word – wide, interactivity, coverage, availability) attempt about its important influence on social contacts. This article attempts to present the place and role of the Internet in the social communication.

Wstęp

Idea głosząca, że komputery równie dobrze mogą być wykorzystywane do komunikacji, jak do obliczeń czy innych poważnych zadań, długo czekała na swoją realizację. Zdolność komputerów do łączenia ludzi za pomocą nowych, coraz bardziej pomysłowych metod, przyczyniła się do zdumiewającego rozwoju Internetu. Stał się on czymś więcej niż tylko ogromną siecią przewodów i komputerów. Internet odmienił całkowicie nasze społeczeństwo, stanowiąc medium dla wymiany poglądów i działalności biznesowej.

Komunikacja społeczna towarzyszy człowiekowi od niepamiętnych czasów, zmieniają się jedynie jej formy i sposoby. We współczesnym świecie istotną rolę odgrywa szybkość pozyskiwania informacji, jej przetwarzania czy też dalszego przekazywania. Dlatego właśnie Internet odgrywa ważną rolę w życiu jednostki, jak również całego społeczeństwa, między innymi z uwagi na takie cechy jak: zasięg ogólnoswiatowy, łatwa dostępność oferowanych usług oraz multimedialność. Można stwierdzić, że wraz z rozwojem usług internetowych wzrasta jego rola w komunikacji międzyludzkiej.

Internet jest niezwykle wygodnym narzędziem codziennego użytku (rys. 1). Internauci korzystają z niego z wielu powodów – poszukują informacji, wiedzy, rozrywki, dokonują zakupów, obcują z kulturą, sztuką, literaturą, muzyką. Internet to jednak nie tylko zwyczajne narzędzie, ale przede wszystkim nowe wielowymiarowe zjawisko społeczne. Internet rewolucjonizuje bowiem sposób komunikacji i wyzwala różnorodne ludzkie aktywności co powoduje, że zaczyna być rozumiany jako swoistego rodzaju przestrzeń. Internet – to miejsca – to coś, co możemy w sieci znaleźć, namacalna obecność, wręcz specyficzna rzeczywistość coraz częściej nazywana cyberprzestrzenią¹.

Rys. 1. Przeciętny czas korzystania tygodniowo z Internetu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Wyniki badań prezentowane w publikacji to materiał empiryczny zgromadzony w trakcie przeprowadzonych badań ankietowych. Badaniem objęto grupę 120 osób w trzech przedziałach wiekowych: do 15 lat, od 16 do 25 lat

¹ P. Siuda, *Spolecznosci wirtualne. O wspólnotowości w społeczeństwie sieciowym* [w:] *Oblicza Internetu: Internet w przestrzeni komunikacyjnej XXI wieku*, red. M. Sokołowski, Wyd. PWSZ w Elblągu, Elbląg 2006, s. 181.

i powyżej 26 lat. W każdej z grup wiekowych przebadano grupę 40 respondentów. Opiniodawcy byli osobami uczącymi się lub studium, względnie pracującymi. Badania ankietowe przeprowadzono w miesiącach maj–lipiec 2015 r., na terenie miasta Radomia i okolic. W badaniach posłużono się jedną z głównych metod badawczych – sondażem diagnostycznym. Technika badawczą, która pozwoliła zdobyć materiał empiryczny była ankieta. Do przeprowadzenia badań sondażowych posłużono się narzędziem badawczym w postaci kwestionariusza ankiety.

Analizując przeciętny czas korzystania tygodniowo z Internetu (rys. 1), można stwierdzić pewną zależność między czasem korzystania z sieci Internet, a wiekiem respondentów. Ankietowani poniżej 15. roku życia spędzają od 21 do 30 godzin tygodniowo korzystając z Internetu (35%), podczas gdy respondenci powyżej 26 lat spędzają jedynie 2–4 godziny tygodniowo przeglądając serwisy WWW (42,5%). Być może czas korzystania z sieci związany jest z większą dyspozycją czasem, z mniejszą liczbą obowiązków pośród respondentów w wieku do 15 lat, przeciwnie do ankietowanych powyżej 26. roku życia, którzy najczęściej godzą pracę zawodową z obowiązkami domowymi, przez co mniejszą ilość czasu spędzają surfując w sieci.

1. Usługi internetowe

1.1. Poczta elektroniczna

Wśród licznych usług komunikacyjnych dostarczanych przez Internet poczta elektroniczna jest bez wątpienia najstarszą i najbardziej rozpowszechnioną.

Komunikacyjna rola poczty elektronicznej nie ogranicza się do wymiany informacji między osobami lub instytucjami. Korzystanie z grup i list dyskusyjnych związane jest z potrzebą posiadania konta pocztowego, a więc warunkuje ono udział w większych wspólnotach osób porozumiewających się².

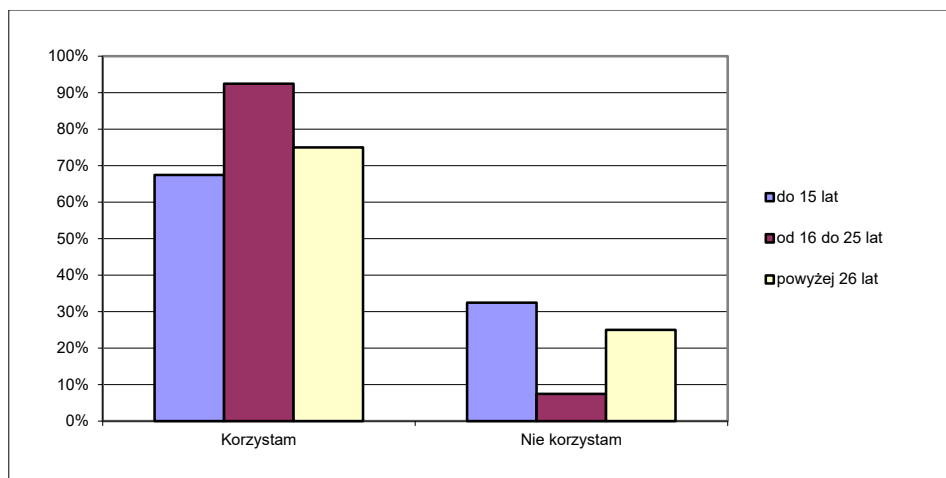
Poczta elektroniczna jest bardzo popularną usługą internetową, która nie tylko wykorzystywana jest do przesyłania krótkich informacji tekstowych, aktualnie częściej do wysyłania tzw. załączników, obrazów, animacji, dźwięków, dokumentów tekstowych³. Największym powodzeniem cieszy się wśród ankietowanych w przedziale wiekowym między 16. a 25. rokiem życia korzystanie z poczty, gdzie 92,5% respondentów odpowiedziało, iż korzysta z tej usługi. Wśród ankietowanych do lat 15 jest największy odsetek osób nieużywających

² J. Grzenia, *Komunikacja językowa w Internecie*, PWN, Warszawa 2006.

³ A. Piecuch, *Światy równoległe*, "Education-Technology-Computer Science", *Main problems of informatics and information education*, Scientific annual No/4/2013/part 2, Uniwersytet Rzeszowski, Wyd. Oświatowe FOSZE, Rzeszów 2013.

poczty elektronicznej – 32,5%. W grupie respondentów powyżej 26. roku życia, usługa poczty elektronicznej cieszyła się dość sporą popularnością, bowiem 75% ankietowanych korzysta z e-maila (rys. 2).

Uzyskane wyniki badań potwierdzają, iż w każdej grupie wiekowej poczta elektroniczna jest ogromnie popularną usługą sieci. Można przyjąć, że do sukcesu poczty elektronicznej przyczyniły się szybkość i niezawodność przekazu, jak również możliwość przesyłania dowolnych plików komputerowych.

Rys. 2. Czy korzystasz z poczty elektronicznej?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

1.2. Pogawędki internetowe

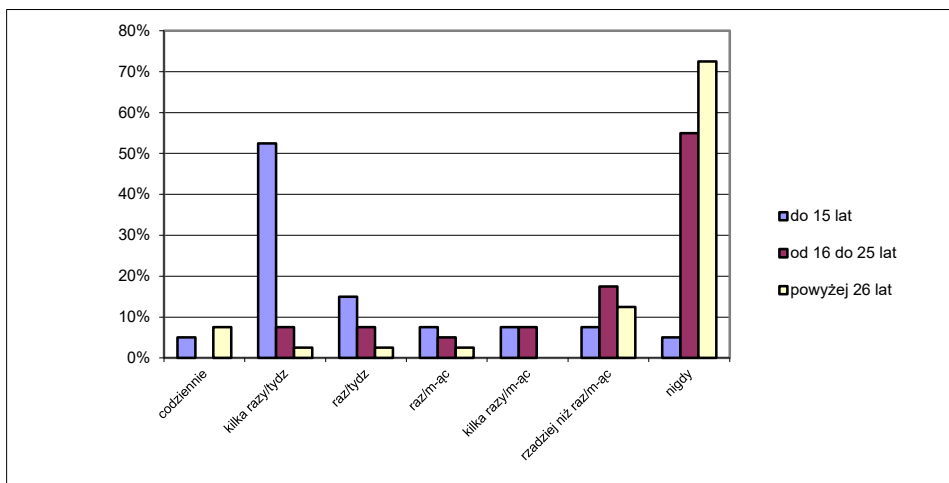
Inną, powszechnie w środowisku internetowym praktykowaną formą komunikowania się, są pogawędki internetowe, zwane też czatami (ang. *Chat*), których istotą jest prowadzenie bezpośrednich rozmów z innymi użytkownikami sieci.

Pogawędki tekstowe uzupełniono o elementy rzeczywistości wirtualnej oraz grafiki trójwymiarowej, a przede wszystkim niezwykle popularne pogawędki prowadzone za pośrednictwem przeglądarek internetowych, a dostępne z reguły pod nazwą „czaty” w internetowych serwisach, czy portalach⁴.

Otrzymane wyniki dotyczące posługiwania się czatem internetowym (rys. 3) wskazują, że najchętniej korzystają z czatu internetowego respondenci do 15. roku życia, kilka razy w tygodniu korzysta z tej usługi 52,5% ankietowanych z tej grupy wiekowej. Aż 72,5% respondentów powyżej 26. roku życia nigdy nie użytkuje tego narzędzia komunikacji, jednocześnie 7,5% opiniodawców z tej

⁴ J. Grzenia, *Komunikacja językowa...*, s. 111.

grupy wiekowej korzysta z niego codziennie. Dzięki czatom internetowym można w łatwy sposób nawiązać kontakty z osobami nawet z zagranicy. Można przypuszczać, że Internet jest sposobem, by osoba, która czuje brak akceptacji w realnym życiu, mogłaby poczuć się lepiej, dowartościować się, stać się kimś kim chciałaby być, mimo iż mija się to z prawdą. Taka osoba może kreować samego siebie oraz świat wokół własnej osoby.

Rys. 3. Czy korzystasz z czatu internetowego? Jeśli tak, to z jaką częstotliwością?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

1.3. Grupy i listy dyskusyjne

Grupy dyskusyjne są jeszcze jedną z form komunikacji poprzez Internet. Były one w użyciu jeszcze na długo przed powstaniem World Wide Web, a ich system określa się mianem Usenet. Za pośrednictwem grup przesyłane są ogromne ilości informacji. Jest to więc jakby globalna dyskusja tocząca się przez cały czas⁵.

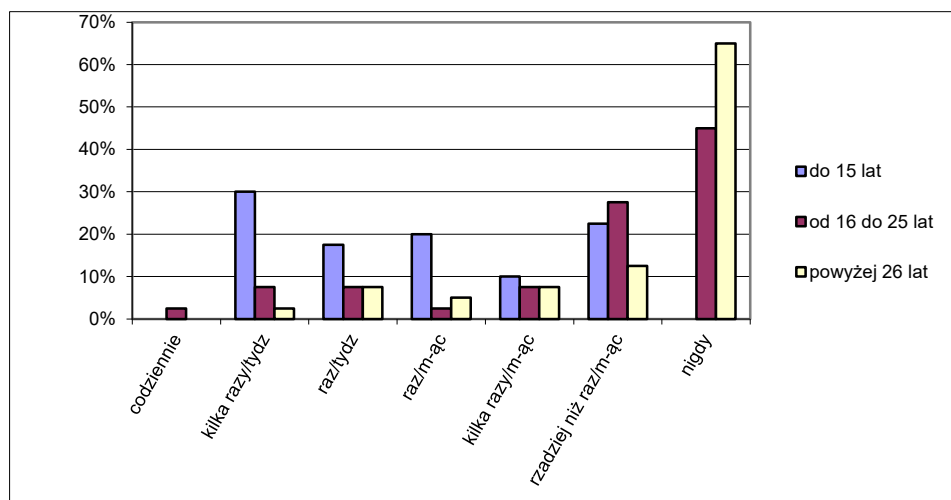
Celem grup dyskusyjnych jest więc wymiana informacji na różne tematy, przy czym można, korzystając z grup, zainicjować dyskusję, wziąć w niej udział, uzyskać informacje na temat określony w nazwie grupy⁶.

Pokrewnym systemem wymiany informacji są listy dyskusyjne. Oparte są one na poczcie elektronicznej, dostęp do tekstów zaś jest możliwy za pomocą programu pocztowego.

⁵ S. Kowalska, <http://www.9477.pl/komunikatory/index.php/> – dane z dnia 10.05.2008.

⁶ T. Cantelmi., L.G. Grifo, *Fascynująca sieć Internetu* (tłum. L. Rodziewicz), Wyd. OO. Franciszkanów „Bratni zew”, Kraków 2003.

Analiza danych pokazanych na rys. 4, wskazuje, iż fora internetowe, jak również udział w grupach dyskusyjnych cieszą się sporą aprobatą wśród respondentów w grupie wiekowej do 15 lat, wśród których 100% ankietowanych choć raz korzystało z tego typu usług internetowych. Najwięcej ankietowanych w tej grupie wiekowej odpowiedziało, że korzysta z forów internetowych kilka razy w tygodniu (30%). W przedziale wiekowym między 16. a 25. rokiem życia, respondenci nigdy nieużywający tej usługi stanowili sporą część – 45%, natomiast 2,5% ankietowanych stwierdziło, iż codziennie korzysta z tej usługi internetowej. Wśród respondentów powyżej 26. roku życia można zaobserwować znaczny wzrost osób niekorzystających nigdy z forów internetowych (65%).

Rys. 4. Czy uczestniczysz w dyskusjach na lamach forów internetowych bądź w grupach dyskusyjnych? Jeśli tak, to jak często?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

1.4. Internetowy ekshibicjonizm

Nazwa „blog” pochodzi od angielskojęzycznej zbitki językowej „weblog”, co oznacza dosłownie rejestr sieciowy czy też dziennik sieciowy. Blog może być więc rodzajem internetowego ekshibicjonizmu – sieciowego pamiętnika, który może przeczytać każdy, kto ma dostęp do Internetu.

Jest to więc jedna z form internetowej wymiany poglądów⁷.

Generalnie należy sądzić, że blogi są określane mianem elektronicznych pamiętników, jednak ostatnio znacznie wzrosła liczba organizacji, które korzystają z tej formy internetowych publikacji.

⁷ K. Pikoń, *ABC Internetu*, Wyd. Helion, Gliwice 2003.

Podsumowanie

Niezależnie od różnorodnych problemów i zjawisk zrodzonych na podłożu internetowej komunikacji należy stwierdzić, że stała się ona nieodłącznym elementem naszej codzienności⁸. Zyski oraz straty zależą między innymi od nas, czyli samych użytkowników. Internet prawidłowo i w odpowiedni sposób wykorzystany stanowi dopełnienie oraz wykorzystanie rzeczywistych kontaktów międzyludzkich. Traktowany natomiast jako jedyny sposób komunikacji międzyludzkiej może stanowić poważny problem nie tylko dla poszczególnych jednostek, ale i dla całych społeczeństw.

Podsumowaniem powyższych rozważań mogą być następujące wnioski: pomimo prób zbudowania bliskości emocjonalnej poprzez komputer czy sieć, wydaje się, że komunikacja przez Internet nigdy nie zastąpi bezpośredniego kontaktu między ludźmi. Internet będąc medium interaktywnym nigdy nie dorówna takim obszarom i potrzebom człowieka jak dotyk czy ciało. Medium internetowe w takiej fazie rozwoju, w jakiej znajduje się obecnie oferuje zaledwie namiastkę rzeczywistego spotkania czy związku.

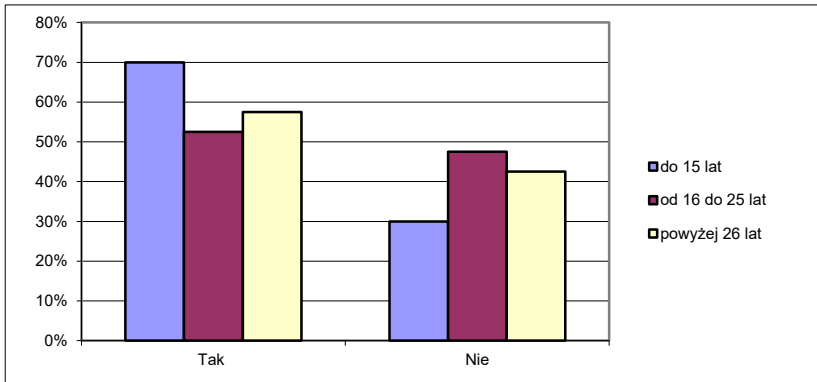
Jednak z drugiej strony jego obecność w dzisiejszych czasach bywa nieoceniona. Szczególnie jeśli chodzi o osoby nieśmiałe w bezpośrednich relacjach, jak również osoby skazane na długie zamknięcie w czterech ścianach (np. chore czy niepełnosprawne). Sieciowe znajomości stają się podstawowym komponentem ich życia, antidotum na samotność, depresję czy kompleksy.

Komunikacja społeczna przy wykorzystaniu dostępnych usług internetowych rozwija się zaskakująco szybko.

Komunikowanie poprzez Internet w życiu badanej zbiorowości odgrywa ważną rolę, można by się zastanowić, czy z biegiem czasu tradycyjne formy komunikacji, takie jak telefon czy listy pocztowe nie zostaną całkowicie wyparte przez te nowoczesne i zdecydowanie szybsze formy komunikacji, jakie oferuje Internet. Takie stwierdzenie można wysnuć na podstawie odpowiedzi respondentów (rys. 5), gdzie 70% ankietowanych w grupie wiekowej do 15 lat odpowiedziało twierdząco na pytanie, czy Internet w przyszłości zastąpi tradycyjne formy komunikacji? W przedziale wiekowym między 16 a 25 lat opinię taką wyraziło 52,5%, natomiast w grupie powyżej 26 lat odpowiednio 57,5% badanych.

Wyniki przeprowadzonych badań potwierdziły założenia, że sieć Internet wraz z oferowanymi przez niego usługami jest nieodzownym i niezastąpionym składnikiem i substratem naszego życia. Poziom wykorzystania Internetu jako medium komunikacji społecznej jest tym większy, im większa jest dostępność i znajomość usług oferowanych przez sieć internetową.

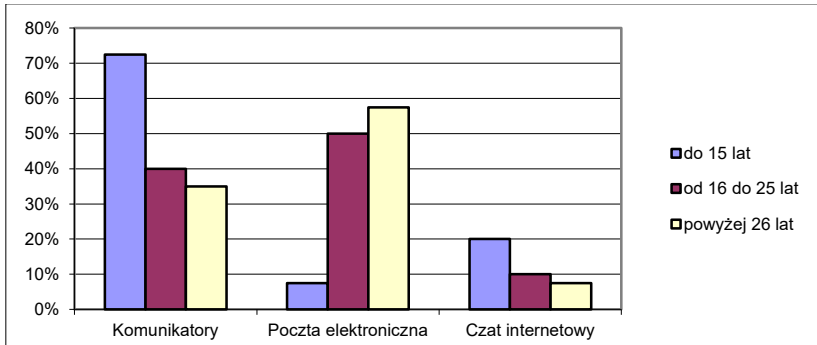
⁸ E. Sałata, *Wybrane problemy wykorzystania komputera w nauczaniu i zarządzaniu szkołą; Informatyka w dobie XXI wieku. Technologie informatyczne w nauce, technice i edukacji*, Politechnika Radomska, Radom 2009.

Rys. 5. Czy Twoim zdaniem formy komunikacji przez Internet zastąpią w przyszłości tradycyjne metody komunikacji?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Do najczęściej wykorzystywanych narzędzi komunikacji (rys. 6) wśród respondentów w wieku do 15 lat w przeważającej części są komunikatory internetowe – 72,5%, z kolei najmniejszym uznaniem tej grupy respondentów cieszy się poczta elektroniczna – 7,5% ankietowanych korzysta z tej formy komunikacji.

Rys. 6. Z którego narzędzia komunikacji korzystasz najczęściej?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Wśród respondentów w wieku 16 do 25 lat do najchętniej wykorzystywanych narzędzi komunikacji w Internecie jest poczta elektroniczna, z której korzysta 50% ankietowanych. Najmniejszym uznaniem wśród ankietowanych we wszystkich grupach wiekowych cieszy się czat internetowy.

Tym samym Internet przestaje być wyłącznie źródłem informacji, a staje się ważnym kanałem komunikacji w różnych formach, co potwierdzają otrzymane

wyniki badań. Młodzież najaktywniej korzysta z komunikatorów, przypuszczalnie dlatego, iż jest to łatwy i szybki sposób kontaktowania się z przyjaciółmi i rówieśnikami.

Przeprowadzone wyniki badań wskazują, iż respondenci chętnie korzystają i wykorzystują usługi oferowane nam przez Internet, zarówno w życiu codziennym, jak również jako formę rozrywki, czy do codziennego komunikowania.

Zaprezentowane i przedstawione wyniki badań stanowią kopalnię wiedzy na temat roli Internetu w życiu każdego człowieka. Można zauważyć, że w zaskakującym tempie wzrasta liczba użytkowników Internetu w różnym wieku, podobnie jak nieskończona wydaje się być liczba możliwych zastosowań sieci. Mówimy tutaj o znajdowaniu przeróżnych informacji na najróżniejsze tematy w nieograniczonej bazie, poprzez odbieranie poczty elektronicznej, sprawdzanie pogody, rezerwację biletów, korzystanie z kont bankowych, dokonywanie zakupów, sprawdzanie rozkładu jazdy autobusów, pociągów, granie w gry, pisanie blogów, aż do uczestnictwa w forach i czatach internetowych, gdzie czeka na nas ogromna liczba użytkowników chętnych do zawarcia z nami znajomości.

Czaty, blogi internetowe, fora, grupy dyskusyjne, komunikatory, poczta e-mail, to tylko kropla w morzu Internetu. Samych zastosowań i skutków przebywania w sieci jest o wiele więcej. Internet jest bowiem medium, które może wkroczyć w każdą dziedzinę naszego życia i stać się nieodzownym składnikiem naszej egzystencji. Należy jednak pamiętać, aby surfowanie po sieci nie zastąpiło nam relacji i zobowiązań „w realu”, a przyjaźnie zawierane w Internecie nie zastąpiły nam kontaktów z osobami, których fizyczna obecność jest niezbędna do życia.

Specyficzne cechy Internetu wyróżniające go od innych narzędzi ułatwiających komunikację przesadzają o ciągle wzrastającej jego roli w komunikacji społecznej.

Bibliografia

- Cantelmi T., Grifo L.G., *Fascynująca sieć Internetu* (tłum. L. Rodziewicz), Wydawnictwo OO. Franciszkańów „Bratni zew”, Kraków 2003.
- Grzenia J., *Komunikacja językowa w Internecie*, PWN, Warszawa 2006.
- Kowalska S., <http://www.9477.pl/komunikatory/index.php/>, dane z dnia 10.05.2008.
- Piecuch A., *Światy równoległe*, „Education–Technology–Computer Science”, *Main problems of informatics and information education*, Scientific annual No/4/2013/part 2, Uniwersytet Rzeszowski, Wydawnictwo Oświatowe FOSZE, Rzeszów 2013.
- Pikoń K., *ABC Internetu*, Helion, Gliwice 2003.
- Salata E., *Wybrane problemy wykorzystania komputera w nauczaniu i zarządzaniu szkołą; Informatyka w dobie XXI wieku. Technologie informatyczne w nauce, technice i edukacji*, Politechnika Radomska, Radom 2009.
- Siuda P., *Spoleczności wirtualne. O wspólnotowości w społeczeństwie sieciowym* [w:] *Oblicza Internetu: Internet w przestrzeni komunikacyjnej XXI wieku*, red. M. Sokołowski, Wyd. PWSZ w Elblągu, Elbląg 2006.